

Timmermans

verzoekt de regering, op de kortst mogelijke termijn met de Benelux-partners in overleg te treden teneinde een gemeenschappelijk standpunt over het raamwerk te formuleren, om vervolgens voor dit standpunt steun te verwerven bij andere lidstaten, met name bij Duitsland,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Timmermans, Karimi, Th.C. de Graaf en Van Dijk. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 198 (21501-20).

De heer **Timmermans** (PvdA): Ik hecht eraan deze motie in te dienen, niet zozeer omdat de regering dit niet zou willen, maar omdat het in de demissionaire staat van dit kabinet goed is als de Kamer haar positie op dit punt markeert. De laatste motie gaat over Rusland.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de constructieve relatie van de EU met Rusland van groot belang is voor de stabiliteit in Europa;

van oordeel dat intensievere samenwerking bij de strijd tegen terrorisme geboden is;

van mening dat de relatie gestoeld moet zijn op gemeenschappelijke waarden, waarbij een democratische rechtsstaat en de eerbiediging van mensenrechten centraal staan;

van oordeel dat Rusland de verplichtingen die zijn verbonden aan het lidmaatschap van de Raad van Europa in onvoldoende mate nakomt, met name in de wijze waarop in Tsjetsjenië wordt opgetreden;

verzoekt de regering, intensieve samenwerking tussen de Europese Unie en Rusland bij de bestrijding van het internationale terrorisme te bevorderen en grotere prioriteit te geven aan de mensenrechtendialoog,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Timmermans, Karimi en Th.C. de Graaf. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 199 (21501-20).

Minister **Balkenende**: Voorzitter. Ook ik kan mij beperken tot het ingaan op de ingediende moties. De eerste motie van de heer Timmermans heeft betrekking op het referendum. Daar hebben wij al over gesproken. Het zal duidelijk zijn dat wij aan deze motie geen behoefte hebben. Wij zijn het er namelijk niet mee eens. Het is echter niet nodig om dat nader toe te lichten, gezien hetgeen is gewisseld.

De tweede motie heeft betrekking op de Conventie. Wij beschouwen deze motie als een ondersteuning van het beleid. Het is goed om duidelijkheid te verschaffen over hoe wij het verdere traject richting andere landen gaan voeren. Ik verwijs ook naar hetgeen staatssecretaris Nicolai zo-even naar voren heeft gebracht over de besprekingen in Beneluxverband op 4 december a.s.

De derde motie heeft betrekking op Rusland. Bepaalde elementen zijn al aangeroerd door de minister van Buitenlandse Zaken, zoals de inzet van Nederland als het gaat om de OVSE-top, de top tussen de Europese Unie en Rusland. Daar kunnen deze elementen ook aan de orde komen. Mensenrechten blijven belangrijk, evenals de andere aspecten. Wij laten het oordeel over deze motie graag aan de Kamer over.

Er was enige verwarring over de naam van de heer Van Dijk. Ik mag de heer Van Dijk toewensen dat hij niet de naam Van Dijke krijgt, maar dat is al weer rechtgezet. Ik wil hem graag aan het slot van dit debat zeggen hoezeer wij hebben gewaardeerd dat hij zijn maidenspeech heeft gehouden. Wij wensen hem alle goeds toe. Ik weet dat het Europa-dossier hem zeer aan het hart ligt. Het is dan ook mooi dat zijn maidenspeech ligt op het terrein dat hem zo zeer bezighoudt. Ik wens hem graag alle goeds als Kamerlid.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 13.35 uur tot 14.45 uur geschorst.

Voorzitter: Weisglas

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, de stemmingen over de ingediende wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de lijst van controversiële onderwerpen te laten plaatsvinden morgen bij de aanvang van de middagvergadering. Deze lijst met de wijzigingen wordt de Kamer zeer spoedig toegezonden.

Voorts stel ik voor, morgen te stemmen over de motie-Van Oven over de vertaling van het veiligheidsplan in de begroting voor 2003 (28600-VI, nr. 10).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Dijkema.

Mevrouw **Dijkema** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben zojuist in het nieuws kunnen vernemen dat in verband met het vallen van bladeren op de spoorrails de NS noodzaak is om over te gaan tot de zomerdienstregeling voor de komende weken. U zult begrijpen dat mijn fractie hier zeer geprikkeld door is; wij kunnen het ook bijna niet geloven. Daarom willen wij graag een brief vragen aan de minister van Verkeer en Waterstaat met een reactie op dit voornemen van de NS.

In die brief wil ik graag nog twee kleine puntjes beantwoord willen zien. In de eerste plaats: hoe dat nu gaat in Duitsland en België, want daar hebben ze toch ook spoorwegen en ook slecht weer. Daarnaast zou ik graag willen weten of het capaciteitsprobleem waar de NS al geruime tijd mee kampt, voor deze minister geen aanleiding vormt om de geplande investeringen in het spooronderhoud te versnellen.

Voorzitter

U begrijpt dat ik die brief graag wil hebben vóór de begrotingsbehandeling van Verkeer en Waterstaat die volgende week plaatsvindt.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister van Verkeer en Waterstaat.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Vendrik.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dacht dat alleen het kabinet in een zomerdienstregeling zat, maar nu geldt dit dus ook voor de spoorwegen!

Mijn verzoek betreft twee dingen. In de eerste plaats vraag ik namens mijn collega Wijnand Duyvendak om het verslag van het algemeen overleg over Petten op de agenda van de Kamer te zetten. Naar ik aanneem, zal dit de volgende week kunnen zijn, maar in ieder geval in de komende dagen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en het verslag van het algemeen overleg inzake Petten aan de agenda van volgende week toe te voegen.

Daartoe wordt besloten.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Het tweede verzoek betreft een verzoek van mijn collega Halsema, dat ik mede namens de PvdA-fractie hier aan u voorleg. Wij zouden het zeer op prijs stellen om, waarschijnlijk morgenochtend maar in ieder geval op zeer korte termijn, in deze zaal kort te kunnen debatteren over de kwestie van de contro-versialiteit en over de vraag hoe de Kamer daar de komende weken mee omgaat.

De heer **Teeven** (Leefbaar Nederland): Ik wil dit verzoek van harte ondersteunen.

De **voorzitter**: Ik had al voorgesteld om de stemmingen over de ingediende wijzigingsvoorstellen betreffende de lijst van controversiële onderwerpen morgen bij de aanvang van de middagvergadering te laten plaatsvinden. Ik ga ervan uit dat dit debat niet lang zal duren; ik

verwacht evenwel dat de behandeling van de begroting van Algemene Zaken morgen om ongeveer 13.00 uur kan zijn afgerond. Ik stel daarom voor, nu niet definitief te beslissen over het tijdstip van dit debat, in die zin dat het morgen vóór of ná de middagpauze plaatsvindt, waarna er wordt er gestemd.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van de Camp.

De heer **Van de Camp** (CDA): Voorzitter. Ik wil als voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het volgende opmerken. Op 4 oktober hebben wij van de minister-president een brief over het waarden-en-normendebat gekregen. De minister-president doet daarin de aanbeveling om die rit samen met de begroting van Algemene Zaken te behandelen. Daarover heeft de vaste commissie voor BZK gediscussieerd en onze opvatting is niet te kiezen voor deze gezamenlijke behandeling, maar u te vragen over de brief van 4 oktober een apart debat te organiseren, het zogenaamde waarden-en-normendebat. Door u dit nu te vragen, kunt u wellicht morgen uw agenda beter plannen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek van de commissie te voldoen en het debat naar aanleiding van de brief over waarden en normen op een nader te bepalen tijdstip te doen plaatsvinden, uiteraard voor het kerstreces. Met andere woorden: ik stel voor, het debat te houden met de Kamer in haar huidige samenstelling.

De heer **Van de Camp** (CDA): U zei: te doen plaatsvinden voor aanvang van het kerstreces. Daarvan nemen wij goede nota.

De **voorzitter**: Uit het voorgaande volgt dat de brief morgen niet aan de orde is bij de behandeling van de begroting van Algemene Zaken, ook niet met korte verwijzingen. De brief is dan voor morgen echt van de agenda af en wij beperken ons dan tot de andere onderwerpen in het kader van de begroting van Algemene Zaken.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rehwinkel.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Voorzitter. Ik vraag u het verslag van het algemeen overleg dat gisteren is gehouden over Kiezen op afstand, op de agenda van de Kamer te plaatsen. Ik doe dit verzoek mede namens collega Te Veldhuis van de VVD-fractie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, met dit verzoek in te stemmen en de behandeling van het verslag van dit overleg toe te voegen aan de agenda voor de volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Heemst.

De heer **Van Heemst** (PvdA): Voorzitter. Gisteren hebben wij op initiatief van de fractie van D66 tijdens het mondelinge vragenuur aandacht besteed aan de opmerking van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hij had duidelijk gemaakt bij het geweld op straat in Venlo graag een gigantische rotschop te hebben willen geven. Het mondelinge vragenuurtje had bij dit onderdeel een opmerkelijke ontknoping. De minister van Justitie vroeg namelijk zonder dat hem een vraag was gesteld het woord. Hij kreeg dat ook en legde uit dat hij een andere en veel meer beheerste opvatting had naar aanleiding van de vraag wat je van burgers mag verwachten als zij getuigen zijn van geweld op straat. Over die twee verschillende standpunten is een maatschappelijk debat begonnen. De vraag daarbij is: wat vindt de overheid eigenlijk en wat mag je volgens onze bestuurders van de burgers in dit land verwachten? Ik zou het daarom bijzonder op prijs stellen als de twee ministers gezamenlijk de Kamer hun standpunt daarover laten weten, zodat wij de mogelijkheid hebben met hen daarover een nader debat te voeren.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Teeven.

De heer **Teeven** (Leefbaar Nederland): Voorzitter. Gisteren en vandaag is commotie ontstaan naar aanleiding van de vervolging van twee winkeliers in Amsterdam voor het mishandelen van een straatrover en naar aanleiding van alles wat daarmee samenhangt. Onze fractie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat, gelet op de reacties in de media, het defensieve persbeleid van het openbaar ministerie met zich brengt dat dat openbaar ministerie achter de feiten aanloopt. Van de minister van Justitie wil ik horen of het in dit soort casusposities niet beter is een offensief persbeleid te voeren en zelf uit te leggen wat de casus is. Daarom wil ik graag een brief van de minister van Justitie waarin hij uitlegt wat zijn standpunt is omtrent een offensief mediabeleid van het OM.

De heer **Rietkerk** (CDA): Voorzitter. Ik ondersteun de opmerking van de heer Teeven en verzoek om de vragen die de CDA-fractie gisterochtend heeft gesteld, zo snel mogelijk naar de minister van Justitie te zenden, en ze tegelijk met de vraag van de heer Teeven te laten beantwoorden.

De heer **Van Heemst** (PvdA): Voorzitter. Ik steun van harte het verzoek van de heer Teeven. Ik zou het op prijs stellen als de brief naar aanleiding van mijn verzoek werd gecombineerd met de brief waarom de heer Teeven vraagt. Het gaat hierbij namelijk om twee aspecten die in het maatschappelijk debat nadrukkelijk met elkaar in verband worden gebracht.

De heer **Te Veldhuis** (VVD): Korthedshalve sluit ik mij aan bij het advies van de heer Teeven.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het is de wens van de Kamer dat de beantwoording van de schriftelijke vragen van de heer Rietkerk en van de vragen van de heren Van Heemst en Teeven wordt gecombineerd.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van (de behandeling van):

- **de algemene financiële beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor het jaar 2003 (28600, nr. 1);**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2003 (28600-IXB);**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2003 (28600-IXA);**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het BTW-compensatiefonds voor het jaar 2003 (28600-G).**

(Zie vergadering van 29 oktober 2002.)

De **voorzitter**: Door mij zijn schriftelijke antwoorden ontvangen op vragen, gesteld in eerste termijn. Deze antwoorden zijn rondgedeeld en zullen worden opgenomen in een bijvoegsel bij de Handelingen van deze vergadering.

(Het bijvoegsel is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De (algemene) beraadslaging wordt hervat.

De **voorzitter**: Mevrouw Kant heeft zich in verband met ziekte afgemeld voor de tweede termijn.

□

Minister **Hoogervorst**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor haar inbreng in eerste termijn. Door veel Kamerleden is opgemerkt dat wij ons in een ongewone situatie bevinden. Dat geldt zeker ook voor mij, want ik moet in een demissionaire fase een begroting verdedigen. Dat is ongewoon en daar kan ook niemand echt gelukkig mee zijn; ik ben dat in ieder geval niet. Dat genoeg is, gezien de reacties uit de oppositiebanken, niet helemaal onverdeeld. Mevrouw Kant van de SP-fractie had het over een belediging van de kiezer. Mevrouw Giskes van de D66-fractie sprak van een gotspe. De

heer Vendrik van de GroenLinks-fractie verheugde zich daarentegen in de situatie dat de regering zou zijn gedegradeerd tot een soort beleidsadviseur. Ik kon mij toch niet aan de indruk onttrekken dat hij zich voelde als een kind dat in de speelgoedwinkel naar hartelust speelgoed mag uitzoeken. De heer Crone beweerde in de krant dat dit wat hem betreft de leukste financiële beschouwingen sinds tijden worden.

De heer **Crone** (PvdA): Het lijkt haast uitlokking, maar er moet toch iemand happen en dat doe ik dan maar. Het debat had natuurlijk een buitengewoon ernstige ondertoon. Als u ons neerzet als een soort Sinterklaas, miskent u wat er gebeurt. Politiek begrijp ik dat, want als je de oppositie uitmaakt voor Sinterklaas, kun je rustig doorgeren.

Minister **Hoogervorst**: Nee, dat beeld wil ik zeker niet oproepen. Ik kom nu ook toe aan mijn meer serieuze beschouwing. Ik heb vastgesteld dat er wat verschillend tegen de zaken aangekeken wordt. Al die extremen kloppen volgens mij ook niet echt. Ik heb hier in de Kamer, zowel in missionaire status met een intacte regeringscoalitie als in mijn vorige positie, vele debatten kunnen voeren en als ik hier verscheen heb ik nooit het gevoel gehad dat ik alles er wel even gemakkelijk door zou kunnen drukken. Wie denkt dat het in Den Haag zo werkt, miskent de kracht van het Nederlandse parlement en de kracht van het dualisme. Ook als je je in brede zin gesteund weet door een regeringscoalitie, is het in deze zaal nooit een eitje. Je weet het maar nooit van tevoren en iedereen die hier wel eens heeft gestaan, kan dat bevestigen.

De heer **Van As** (LPF): Dat klinkt mij heel goed in de oren, maar het kan zijn dat het nu, door het wegvallen van de LPF, voor u wel een eitje is geworden.

Minister **Hoogervorst**: Nee, absoluut niet. Het wordt er zeker niet eenvoudiger door, mijnheer Van As. Dat spijt mij zeer. Het enige wat ik hier wil zeggen en wat ik ook vaak tegen mijn LPF-collega's in het kabinet heb gezegd, is dat het beeld van die Haagse één pot nat, waar alles in achterkamertjes wordt